

[Freddy Madsen.]

anstaltninger ved de øvrige læreanstalter i stedet for at udvide dem til også at omfatte universiteterne.“

Senere sp. 2026 sagde han:

„Der findes ganske enkelt ikke i dag nogen sikker metode til frasortering af studieegnede før påbegyndelsen eller i de tidligere stadier af et studium. Det vil sige, at uanset hvordan en adgangsbegrænsning praktiseres, vil den virke uretfærdigt. Det er en af grundene til, at socialdemokratiet principielt er modstander af adgangsbegrænsning.“

Jeg citerer disse udtalelser, fordi de udtrykker fornuftige standpunkter, som vi agter at holde fast ved. Det er blot sørgeligt, at det er helt andre toner, der fremføres af ministeren.

Men der er flere interessante ting fra denne debat. Venstres ordfører, hr. Robert Christensen, sagde bl. a. følgende:

„Også i venstre har vi forstået ministerens forslag sådan, at der er tale om en punktvis og geografisk adgangsbegrænsning for et år ad gangen, altså ikke nogen almindelig adgangsbegrænsning til universiteterne. Hvis det var det, der var tale om, ville vi i venstre være imod det. Vi er tilhængere af den frie adgang. Vi vil endda gerne have den liberaliseret, sådan at også andre kredse kan komme til at studere ved et universitet.“

Det er kun 5 år siden, men det skal retfærdigvis siges, at det var før fru Tove Nielsen og hr. Brixtofte smed tre skovle jord på de sidste rester af venstres tidligere liberale undervisningspolitik.

Adgangsbegrænsning er, uanset socialdemokratiets omvendelse, stadig socialt diskriminerende. Vi ved, at den sorteringsproces, der finder sted i hele uddannelsesforløbet, bliver forstærket, jo flere barrierer der opstilles undervejs. Det bliver uvægerlig de unge, der kommer fra de nederste socialgrupper, der bliver taberne, når tærsklerne skal overskrides undervejs.

Et enkelt eksempel. Undervisningsministeriet er i svært bekneb med at finde en forklaring på, at der er en ringe stigning i antallet af HF-studerende. Jeg skal gerne hjælpe. I HF-gruppen findes der dobbelt så mange fra socialgruppe 5 som i gymnasierne. Det er klart, at denne gruppe er yderst

påvirkelig af usikkerheden i udviklingen. Det er den, fordi det ofte for dem er forbundet med betydelige ofre at gennemføre et studium, men det er da også helt klart, at jo flere døre der smækkes i, jo hårdere konkurrencen bliver, jo større bliver vanskelighederne ved at passere nøglehullerne, og man vil på forhånd være indstillet på at give afkald. Så kan man tale nok så mange kønne ord om liberalisering af adgangsveje, og man kan også tale kønne ord om voksenundervisning, men dér erkender ministeren jo, at hun ikke så meget som har et forslag til, hvordan det skal gøres.

De sociale konsekvenser er altså alvorlige, men helt galt bliver det naturligvis, når det er studentereksamen, der skal danne grundlag for optagelse. Jeg giver ikke meget for den ministerielle pynt, der skal give 0,5 eller deromkring for et års erhvervsarbejde.

Dertil kommer de skadevirkninger, det vil få for undervisningen på de underliggende trin. I gymnasierne vil det give anledning til et eksamensræs, hvor den magiske gennemsnitskarakter vil være det mål, der kommer til at styre undervisningen. Det er stik imod alle de forudsætninger, man hidtil har anset for at være pædagogisk rigtige. Det er tilbageskridt og bagstræv, så det klodser, og det får betydning for udviklingen af hele uddannelsessystemet.

Det papir, der er forelagt partierne til godkendelse, hedder fornemt „Retningslinjer for den fortsatte planlægning af de længerevarende videregående uddannelser“. Jeg har tidligere påvist de mangler, der var på det område. Hertil kommer, at man begiver sig ud i noget, der fremkalder en udvikling, hvis konsekvenser er helt uoverskuelige. Erfaringerne viser, at det fører til forvridninger, der uundgåeligt fører til nye indgreb. Men dertil kommer, at man burde betænke, hvad det betyder for udviklingen af den samlede viden i det danske samfund. Det bør selv de, der nu er mest ivrige, overveje, hvis de da ikke har indført adgangsbegrænsning for enhver fornuftig tanke.

Vi har i vore gymnasier en stor flok meget velbegavede og flittige elever, der slider med deres ting med omhu på alle områder. De vil under alle omstændigheder kunne klare sig, og det er en god ting, dem har vi brug for. Men der findes også nogle iblandt, der måske er knap så nøjeregnende i sliddet med de